

Protokół

11. posiedzenia, 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 28. stycznia 1895 r.

Początek posiedzenia o godzinie 2, minut 40 po południu.

Przewodniczący: Marszałek krajowy, J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze: Aleksander Barwiński, Duklan Słonecki, Zdzisław Tarnowski.

Obecnych posłów 105.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwierając posiedzenie oznajmia, że protokół 10. posiedzenia uważa za przyjęty, albowiem nikt nie wniósł przeciw niemu zarzutów.

Przemawia J. E. p. Dunajewski i wnosi, aby wszystkie petycje, które poczynawszy od d. 29. stycznia b. r. wpłyną a miałyby wpływ na budżet wydatków, przydzielane były Wydziałowi krajowemu jako komisyi a nie komisyi budżetowej, która już budżet zamknęła.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Sekretarz p. Tarnowski czyta spis petycji wniesionych po dzień 28. stycznia b. r., mianowicie od L. s. 1028 do L. s. 1075 po czym dalszy ciąg tego spisu czyta sekretarz p. Słonecki. Izba przydziela wspomniane petycje jak następuje:

Komisji administracyjnej pet. L. s.: 1028, 1035, 1036, 1037, 1040.

Komisji kolejowej pet. L. s.: 1029.

Komisji gospodarstwa krajowego pet. L. s.: 1030.

Komisji drogowej pet. L. s.: 1031, 1032, 1091.

Komisji budżetowej pet. L. s.: 1033, 1034, 1038, 1039, 1041, 1044, 1045, 1047, 1048, 1049, 1052, 1056, 1059, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1072, 1073, 1077, 1081, 1084, 1089, 1092, 1093, 1096 i 1097.

Po odczytaniu pet. L. s. 1042 przemawia p. Mizia popierając tę petycję, po czym Izba przydziela ją komisji petycyjnej.

Komisji petycyjnej przydzielono dalej pet. L. s.: 1043, 1046, 1094, 1095.

Po odczytaniu pet. L. s. 1050 przemawia p. Wiktor popierając tę petycję, po czym Izba przydziela ją komisji przemysłowej.

Komisji przemysłowej przydzielona została także pet. K. s. 1080.

Komisji gminnej przydzielona została pet. L. s. 1051.

Komisji szkolnej przydzielono pet. L. s.: 1053, 1054, 1055, 1057, 1058, 1060, 1071, 1079, 1082.

Komisji bankowej przydzielona została pet. L. s.: 1076.

Komisji prawniczej przydzielona została pet. L. s.: 1090.

Po odczytaniu pet. L. s. 1074 przemawia p. Sękowski popierając tę petycję, poczem Izba przydziela ją Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono także pet. L. s. 1075.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Kołomyi, tudzież gminie miasta Kołomyi na zobowiązanie się do pokrywania niedoborów linii kolei lokalnej z Delatyna na Kołomyję i Horodenkę do Stefanówki.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek:

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1894.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie uregulowania należytości dyet i kosztów podróży urzędników Wydziału krajowego i zakładów krajowych.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skałkowskiego w przedmiocie zamierzonego przez c. k. Rząd zaprowadzenia monopolu spirytusowego.

Przemawia p. Skałkowski, uzasadniając powyższy wniosek a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Adama Jędrzejowicza w sprawie budowy kolei lokalnej Rzeszów-Dynów-Rymanów.

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz, uzasadniając powyższy wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Kramarczyka w sprawie zmiany przepisów o wydawaniu paszportów bydłych w pasie pogranicznym.

Przemawia p. Kramarczyk, uzasadniając swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi przekazanie tego wniosku komisji gospodarstwa krajowego.

Podczas tego przemówienia obejmuje przewodnictwo Zastępca Marszałka krajowego J. E. ks. Metropolita Sembratowicz.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

ciąg dalszy rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej o przedłożeniu rządowem z projektem ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy krajowej z 25. czerwca 1873 o władzach szkolnych nadzorczych.

Sprawozdawca p. Wojciech Dzieduszycki.

Marszałek oznajmia, że w rozprawie szczegółowej nad odczytanym §. 6. projektu ustawy przedłożonego przez komisję zapisał się do głosu p. Teliszewski, udziela mu więc głosu.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W alinei 2. §. 6. po słowach: „Rada szkolna okręgowa“ wstawić słowa: „po wysłuchaniu opinii i wniosków interesowanych reprezentacji gminnych“.

Przemawia p. Barwiński.

Izba nie popiera wniosku p. Teliszewskiego.

Przemawia p. Antoniewicz, ponawiając swój wniosek odesłania §. 6. do komisji.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Antoniewicza, po czym uchwała §. 6. w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

§. 7. Wybrany do Rady szkolnej miejscowej może być każdy, kto jest obieralnym do reprezentacji jednej z gmin, należących do zakresu Rady szkolnej miejscowej. Utrata prawa wyborczego pociąga za sobą wykluczenie z Rady szkolnej miejscowej.

Od przyjęcia wyboru do Rady szkolnej miejscowej ten tylko uchylić się może, komu ustawa gminna tożsamo prawo co do Rady gminnej przyznaje, albo kto przez ostatnich sześć lat był członkiem Rady szkolnej miejscowej. Za nieusprawiedliwione nieprzyjęcie wyboru karze Rada szkolna okręgowa grzywnami od 20 – 100 zł., które mają być użyte na przybory szkolne dla ubogiej młodzieży szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 7. w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

§. 8. Każdy właściciel obszaru dworskiego lub obszarów dworskich, leżących w terytorium Rady szkolnej miejscowej, ma prawo brać udział w jej obradach z głosem stanowczym, czy to osobiście, czy też przez swego zastępcę. Właściciel obszaru dworskiego może także wyznaczyć stałego reprezentanta, który mandat swój tak długo zatrzymuje, dopóki Rada szkolna miejscowa nie otrzyma pisemnego doniesienia o jego odwołaniu.

Jeżeli obszar dworski należy do kilku współwłaścicieli, lub jeżeli w jednej gminie katastralnej jest kilka obszarów, wszyscy razem wyznaczyć mają do Rady szkolnej miejscowej tylko jednego reprezentanta i jego zastępcę. Delegacja taka ważną jest na lat sześć.

Jeżeli ci właściciele nie mogą się zgodzić na wybór reprezentanta względnie jego zastępcy, wyznacza tychże z pośród nich Rada szkolna okręgowa.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi następującą poprawkę do al. 1. §. 8. :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Po słowach „z głosem stanowczym“ należy opuścić słowa: „czy to osobiście, czy też przez swego zastępcę“, aż do słów: „tak długo zatrzy-

muje“, w miejsce zaś tego wstawić: „czy przez przełożonego obszaru dworskiego, czy też w końcu przez stale zamianować się mającego zastępcę. Stały zastępca przez właściciela obszaru dworskiego zamianowany, zatrzymuje swój mandat tak długo“.

Izba nie popiera tej poprawki.

Przemawia p. Antoniewicz.

Podczas tego przemówienia obejmuje Marszałek przewodnictwo Izby.

Przemawia sprawozdawca.

Izba uchwała §. 8. w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

§. 9. Rada szkolna miejscowa ma starać się troskliwie o interesa materialne szkoły, jakoteż popierać powagę szkoły i nauczycieli.

W szczególności winna Rada szkolna miejscowa w granicach każdorazem obowiązujących ustaw i rozporządzeń:

1) Zarządzać funduszem szkolnym miejscowym, tudzież majątkiem zakładowym szkolnym, z zachowaniem postanowień aktów fundacyjnych, tudzież czuwać nad tem, aby prestacje w naturaliach na rzecz szkoły i nauczyciela regularnie były uiszczane.

2) Starać się o dostarczanie szkole potrzebnego budynku, gruntów i sprzętów szkolnych, jakoteż o utrzymanie ich w dobrym stanie i prowadzić inwentarz własności szkolnej.

3) Wpływać drogą zachęty i rady na rodziców i opiekunów, aby dzieci do szkoły posyłali, i przyczyniać się do wykonywania przymusu szkolnego.

4) Starać się o książki szkolne i inne środki pomocnicze dla ubogich uczniów, jak niemniej zakupno i utrzymanie przyborów naukowych.

5) Czuwać nad zachowaniem się młodzieży szkolnej po za szkołą.

6) Godzić wedle możliwości spory nauczycieli z gminą lub członkami gminy, o ile spory te wynikają ze stosunków szkolnych.

7) Czuwać nad udzielaniem nauki w przepisanej liczbie godzin i w czasie planem nauki wskazanym i udzielać urlopu nauczycielom w granicach osobnymi przepisami określonych.

8) Zawiadamiać Radę szkolną okręgową o wszystkim, co pod jakimkolwiek względem, czy to materialnie czy moralnie, niekorzystnie wpływa na szkołę a czego Rada szkolna miejscowa usunąć nie może.

9) Podawać wyjaśnienia, opinie i wnioski reprezentacyi gminnej i władzom przełożonym, bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie.

10) Wykonywać wszystko, co jej na mocy ustaw i rozporządzeń wyższych władz szkolnych poruczonem zostanie.

Przemawia p. Teliszewski.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Teliszewski powtórnie.

Przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia p. Dzieduszycki jako sprawozdawca.

Izba uchwała §. 9 w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 10. Z pod władzy Rady szkolnej miejscowej wyjęte są szkoły ćwiczeń, połączone z seminarjami nauczycielskimi; tam tylko, gdzie szkoły takie w całości lub częściowo utrzymane są ze środków gminnych, ma nad nimi Rada szkolna miejscowa władzę określoną w §. 9. ustępie 1, 2, 4.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy §. 10 w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 11. Członkowie Rady szkolnej miejscowej wybierają z pomiędzy siebie absolutną większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę na przeciąg lat trzech.

Nauczyciele szkół podlegających Radzie szkolnej miejscowej nie mogą jej przewodniczyć.

Gdyby przewodniczący lub jego zastępca z powodu jakiejkolwiek przeszkody nie mógł przewodniczyć na posiedzeniu, kieruje obradami najstarszy wiekiem z obecnych członków Rady szkolnej miejscowej.

Rada szkolna miejscowa, skoro się ukonstytuowała, donieść o tem powinna reprezentacyi gminnej, względnie reprezentacyom gminnym i Radzie szkolnej okręgowej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 11. w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 12. Termina zwyczajnych posiedzeń Rad szkolnych miejscowych oznacza Rada szkolna krajowa drogą rozporządzenia.

Przewodniczący może jednak zwołać nadzwyczajne posiedzenie, ilekroć uzna to za potrzebne, winien zaś to uczynić w przeciągu trzech dni, jeżeli tego Rada szkolna okręgowa lub dwóch członków Rady szkolnej miejscowej zażąda.

Izba bez rozprawy uchwała §. 12 w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 13. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniej połowy członków i absolutna większość głosów. Przewodniczący ma prawo głosowania, a w razie równości głosów to zdanie staje się uchwałą, za którem przewodniczący głosował.

Przewodniczący ma prawo zawiesić przeprowadzenie uchwał sprzeciwiających się według jego zdania ustawie albo interesom szkoły, ma jednak w takim przypadku do trzech dni sprawę przedstawić do rozstrzygnięcia Radzie szkolnej okręgowej.

Zażalenia przeciw rozporządzeniom Rady szkolnej miejscowej idą do Rady szkolnej okręgowej. Wnosić je należy w przeciągu ośmiu dni po doręczeniu w Radzie szkolnej miejscowej i mają moc odraczającą.

Izba uchwała §. 13. w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 14. Żaden z członków Rady szkolnej miejscowej nie może brać udziału w obradach i głosowaniu nad sprawami tyczącymi się interesów jego lub jego rodziny aż do czwartego stopnia.

Izba bez rozprawy uchwała §. 14 w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta :

§. 15. Jeżeli członkowie Rady szkolnej miejscowej, mimo należycie doręczonego im we

zwania, na posiedzenie Rady szkolnej miejscowej nie przybyli w wymaganym komplecie, a sprawa zwłoki nie cierpi, obecni na posiedzeniu członkowie mogą ją sami uchwalić.

W sprawach zaś nieprzewidzianych i tak naglących, że wszelka zwłoka byłaby połączoną ze szkodą szkoły, może przewodniczący sam wydać zarządzenie, jeżeli bezzwłoczne zwołanie Rady szkolnej miejscowej nie jest możliwym; winien jednak na najbliższym posiedzeniu podać wydane rozporządzenie do zatwierdzenia.

Z wyjątkiem tego jednego przypadku nie służy prawo wydawania zarządzeń ani przewodniczącemu, ani pojedynczym członkom, lecz jedynie Radzie szkolnej miejscowej jako takiej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 15 w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

§. 16. Przewodniczący jest organem wykonawczym Rady szkolnej miejscowej, podpisuje jej uchwały i pisma i prowadzi jej kasowość i rachunki, o ile rzecz ta nie jest przekazaną kasie gminnej. Do wykonania ważniejszych uchwał może jednak Rada szkolna miejscowa dodać mu jednego lub dwóch swoich członków.

W szczególności obowiązkiem jest przewodniczącego, celem wykonania bezpośredniego nadzoru nad szkołami w zakresie przyznanym Radzie szkolnej miejscowej, zwiedzać szkołę peryodycznie i donosić Radzie szkolnej miejscowej o potrzebach szkoły i o przeszkodach natury materialnej lub moralnej, które należy usunąć.

Gdzie stosunki tego wymagają, tam Rada szkolna okręgowa może, do wyręczenia przewodniczącego, z pośród członków Rady szkolnej miejscowej mianować osobnego nadzorcę szkolnego, przekazując mu prowadzenie kasowości i rachunków, wykonywanie zarządzeń Rady szkolnej miejscowej, wreszcie peryodyczne zwiedzanie szkoły i zdawanie o niem sprawy Radzie szkolnej miejscowej.

Zwiedzanie szkoły przez inne osoby, z urzędu do tego nieupoważnione, zależne jest od specjalnego zezwolenia przewodniczącego Rady szkolnej miejscowej.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi przeliczenie ustępu trzeciego §. 16.

Przemawia p. Teliszewski.

Przemawia Sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała najpierw ustępy: pierwszy i drugi, następnie trzeci, dalej czwarty §. 16 w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Przemawia p. Okuniewski oświadczając, iż wobec tego, iż izba ani jednej poprawki przez posłów ruskich wniesionych nie przyjęła a nawet poprawek tych nie poparła przeto on i towarzysze w dalszych obradach nad ustawą udziału brać nie będą.

Po tem oświadczeniu wychodzą pp.: Antoniewicz, Barabasz, Hamorak, Herasymowicz, Huryk, Okuniewski, Rożankowski, Teliszewski, z Izby.

Sprawozdawca czyta:

§. 17. Członkowie Rady szkolnej nie mają prawa do wynagrodzenia za sprawowanie swych czynności.

Koszta kancelaryjne niezbędne pokrywa fundusz szkolny miejscowy.

§. 18. Nadzorowanie nauki religii udzielanej w szkole i ćwiczeń religijnych młodzieży szkolnej należy do duszpasterzy w skład Rady szkolnej miejscowej wchodzących, nie uwłaczając postanowieniu zawartemu w §. 2. ustawy państwowej z 25. maja 1868 (Dz. p. p. Nr. 48).

§. 19. Jeżeli przewodniczący Rady szkolnej miejscowej mimo udzielonego mu przez Radę szkolną okręgową upomnienia zaniedbuje swe obowiązki, a w szczególności nie zwołuje potrzebnych posiedzeń lub na szkodę szkoły działa, ma Rada szkolna okręgowa prawo złożyć go z godności przewodniczącego i wezwać Radę szkolną miejscową do wyboru innego przewodniczącego.

Jeżeli Rada szkolna miejscowa mimo upomnienia jej nie spełnia swego zdania lub zakres swego działania przekracza, Rada szkolna okręgowa może ją rozwiązać i albo nowe wybory zarządzić, albo postąpić w myśl drugiego ustępu §. 2. niniejszej ustawy.

Od tych orzeczeń Rady szkolnej okręgowej dozwolony jest rekurs w dniach ośmiu do Rady

szkolnej krajowej i rekurs ten ma moc wstrzymującą.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Izba bez rozprawy uchwała §. §. 17, 18 i 19 tudzież Art. II. projektu ustawy w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Sprawozdawca czyta tytuł i nagłówek ustawy, który brzmi:

U s t a w a

z zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 25. czerwca 1873 Dz. u. kr. Nr. 255 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych w Galicyi i Krakowie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i nagłówek ustawy.

Marszałek oznajmia, że trzecie czytanie uchwalonego projektu ustawy postawi na porządek dzienny najbliższego posiedzenia.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, a względnie Radę szkolną krajową o zarządzenie, ażeby Rady szkolne okręgowe o stanie szkół im podległych, obok zwykłych wizytacyj przez inspektorów szkolnych, przekonywały się, o ile zajdzie tego potrzeba, także przez delegatów, wzywanych do tego z pośród osób zajmujących się żywo szkolnictwem ludowem i znających jego stosunki.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

8. Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 10. tymczasowego statutu miasta Krakowa z 1. kwietnia 1866 Nr. 7 Dz. u. kr.

Sprawozdawca p. Larysz-Niedzielski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem dotycząca zmiany §. 10. tymczasowego statutu król. stoł. miasta Krakowa z d. 1. kwietnia 1866. (Nr. 7 dz. u. kr).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§. 10 tymczasowego statutu król. stoł. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866 N. 7. Dz. ust. kraj. zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma opiewać jak następuje:

§. 10.

Od przyjęcia na własną prośbę do związku gminy pobieraną będzie na rzecz funduszu miejskiego opłata w kwocie od 20 koron (10 zł. w. a.) do 600 koron (300 zł. w. a.), którą Rada miejska oznaczy stosownie do zamożności przyjętego i czasu jego pobytu w gminie.

W wyjątkowych przypadkach może Rada miejska uwolnić przyjętego od opłaty.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

P. Słonecki wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc*.

Izba przyjmuje ten wniosek, poczem uchwała cały projekt uchwałą *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Słoneckiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje :

9. Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. VI. za czas od 1. listopada 1893 do końca listopada 1894.

Sprawozdawca p. Dworski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. do wiadomości.

2) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o należnościach systematycznie opracowany, uchylający wszystkie obowiązujące obecnie ustawy i przepisy o stęplach i należnościach, uwzględniający przy tem potrzebę uproszczenia postanowień prawnych i ulżenia ludności.

Izba bez rozprawy uchwała oba ustępy wniosku komisji, głosując nad każdym oddzielnie.

Następuje :

10. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki 25.000 złr. z kraj. funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych.

Sprawozdawca p. Adam Jędrzejowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 zł. w. a.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje :

Art. 1.

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu tarnobrzeskiego w krajowym funduszu pożyczkowym dla spółek wodnych pożyczkę w sumie 25.000 zł.

Art II.

Pożyczka ta użyte być ma na spłatę datku konkurencyjnego celem uzupełnienia obwałowania rzeki Wisły i Sanu.

Art. III.

Wykonanie ustawy tej polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej

P. Słonecki wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc*.

Izba przyjmuje ten wniosek, po czem uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Słoneckiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy Nowoszyn wraz z obszarem dworskim z okręgu Reprezentacji powiatowej w Rohatynie, do okręgu takiejże Reprezentacji w Żydaczowie.

Sprawozdawca p. Wiktor, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyi powiatów w Rohatynie i Żydaczowie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gmina Nowoszyn wraz z obszarem dworskim ma być przeniesioną z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rohatynie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1-go stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

P. Wiktor wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc*.

Izba uchwała ten wniosek, poczem przyjmuje cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Wiktora przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku p. Krzysztofowicza w sprawie projektu ustawy krajowej uzupełniającej ustawy państwowe z 7. czerwca 1883 r. o komasacyi gruntów.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tarnowski, uwolniony od czytania, sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwali:

Wzywa się c. k Rząd, aby na najbliższej sesyi sejmowej wniósł pod obrady Sejmu projektu ustaw krajowych o komasacyi gruntów, o wydzielaniu z lasów gruntów cudzych, o dzieleniu gruntów wspólnych względnie regulowaniu praw wspólnych użytkowania i zarządu.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w przedmiocie wejścia w wykonanie ustaw państwowych o komasacyi gruntów, o dzieleniu gruntów wspólnych i o czyszczeniu lasów z cudzych gruntów. zdał sprawę z polecenia z dnia 12. stycznia 1887 r. L. s. 806.

Przemawia p. Krzysztofowicz.

Przemawia komisarz rządowy, Radca dworu Wł. hr. Łoś.

Przemawia p. Huryk.

Izba popiera wniosek p. Okuniewskiego.

Przemawia p. Rutowski.

Do głosu zapisani pp. St. Dzieduszycki, Okuniewski i p. Romanowicz.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Przemawia dla sprostowania faktu p. Okuniewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Okuniewskiego a uchwała wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1895.

Sprawozdawca p. Kozłowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sumę wydatków krajowego funduszu szkolnego na r. 1895 w kwocie 3,087 104 zł.

II. Sumę dochodów tegoż funduszu w kwocie 1,251.555 zł.

III. Uchwalić wstawienie niedoboru w kwocie 1,835.549 zł.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Wydatki funduszu szkolnego.

Rubryka I. poz. 1—8. Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, na pomieszkanie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe, tudzież zasiłek a względnie zaliczka dla funduszu szkolnego okręgowego w Krakowie 2,715.984. zł.

Izba bez rozprawy uchwała Rubr. I. poz. 1—8.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. poz. 9—12. Remuneracye, zapomogi i zasiłki na kursa wakacyjne 53 100 zł.

Izba bez rozprawy uchwała Rubr. II. poz. 9—12.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. poz. 13. Koszta podróży i dyety nauczycieli ze względów służbowych 3.000 zł.

Izba bez rozprawy uchwała Rubr. III. poz. 13.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. poz. 14—16. Dodatek do funduszu emerytury, emerytury dla tracących posady wskutek reorganizacji i dary łaski 21.557 zł.

Izba bez rozprawy uchwała Rubr. IV. poz. 14—16.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. poz. 17. Zasiłki dla funduszy szkolnych miejscowych na budowę szkół 50.000 zł.

Izba bez rozprawy rechwaliła Rubr. V. poz. 17.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VI. 18—21. Zasiłki dla funduszy szkolnych miejscowych na

utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, pomieszcze potrzeby szkolne i urzędowe oraz na koszta nadzoru funduszy szkolnych miejscowych 70.672 zł.

Izba bez rozprawy uchwała. Rubr. VI. poz. 18—21.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VII. poz. 22. Na przybory naukowe (ze slōjdem) 18.460 zł.

Rubr. VIII. poz. 23. Na biblioteki okręgowe 4.125 zł.

Rubr. IX. poz. 24. Na konferencye okręgowe 30.222 zł.

Rubr. X. poz. 25. Na stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich 90.000 zł.

Rubr. XI. poz. 26. Rozmaite wydatki 11.800 zł.

Rubr. XII. poz. 27. Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye 18.184 zł.

Izba uchwała Rubryki: VII., VIII., IX., X., XI. i XII. wydatków funduszu szkolnego bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Suma wydatków 3,087.104 zł.

Izba uchwała bez rozprawy sumę wydatków kraj. funduszu szkolnego na r. 1895 w kwocie 3,087.104 zł.

Sprawozdawca czyta:

II. Dochody.

A. Ogólny fundusz szkolny krajowy.

Rubr. I. poz. 1—4 Odsetki od kapitałów 13.775 zł.

Rubr. II. poz. 5—9 Dochody z dóbr, realności i innych praw . . . 171 zł.

Rubr. III. poz. 10—11 Dodatki 40 zł.

Rubr. IV. poz. 12 Zysk ze sprzedaży książek szkolnych 2.835 zł.

Rubr. V. poz. 13 Zapisy i darowizny — zł.

Rubr. VI. poz. 14. Taksy od spadków 9.000 zł.

Rubr. VII. poz. 15--19 Rozma- ite wpływy	8 zł.
Rubr. VIII. poz. 20 Dodatek z c. k. Skarbu państwa	54.943 zł.
Rubr. IX. poz. 21 Zwroty zali- czek udzielonych gminom na budynki szkolne	14.600 zł.
Suma I.	95.372 zł.

Izba bez rozprawy uchwała Rubryki I. do IX. włącznie dochodów ogólnego funduszu szkolnego krajowego i przyjmuje sumę tych dochodów w kwocie 95.372 zł.

Sprawozdawca czyta :

B. Poszczególne fundusze miejscowe.

Rubr. I. poz. 1 Odsetki od ka- pitałów szkolnych	20.303 zł.
Rubr. II. poz. 2 Dochody z grun- tów i realności szkolnych	6.173 zł.
Rubr. III. 3--5 Dochody z natu- raliów	21.360 zł.
Rubr. IV. poz. 6--8 Dochody w gotówce z dawniejszych zobowiązań	438.024 zł.
Rubr. V. poz. 9--10 Dodatki do podatków	388.171 zł.
Rubr. VI. poz. 11 3% dodatek okręgowy	282.152 zł.
Suma II.	1,156.183 zł.

Izba uchwała Rubr. I. do VI. dochodów poszczególnych funduszy miejscowych i sumę tych dochodów w kwocie 1,156.183 zł.

Sprawozdawca czyta :

III. Wysoki Sejm raczy zezwolić na wstawienie niedoboru 1,835.549 zł. do pokrycia przy rubryce VII. poz. 52 wydatków funduszu krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek :

Następuje :

14. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Rady szkolnej miejscowej Zwierzchności gminnej i obszaru dworskiego w Polance wielkiej, powiatu Bialskiego o zezwolenie na zastósowanie ustawy szkolnej z dnia 24. kwietnia 1894 N. 49. Dz. u. kr., przy repartycji kosztów budowy szkoły w tej gminie.

Sprawozdawca p. Kramarczyk, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję L. s. 377. odstępuje się Wysokiej c. k. Radzie szkolnej krajowej aby z funduszu 50.000 zł. szkolno krajowego udzieliła gminie Polance Wielkiej w r. 1895. odpowiednią kwotę.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

W obec spóźnionej pory Marszałek oznajmia, iż zamknie posiedzenie i wzywa sekretarza do odczytania wniesionej interpelacji.

Sekretarz p. Barwiński czyta następującą interpelację :

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu na ręce JWgo c. k. Komisarza rządowego.

Od dłuższego już czasu nawiedzają nasz kraj wszelkiego rodzaju klęski i nieszczęścia, które naszą włościąską, prawie wyłącznie rolniczą ludność doprowadzają do zubożenia. Oprócz tego prawie coroczne nieurodzaje, straszny upadek cen zboża i innych płodów rolniczych, brak wszelkiego zarobku, osobiwie od późnej jesieni aż do wczesnej wiosny, doprowadzają ludność wiejską do zupełnego upadku materialnego. Ten opłakany stan ekonomiczny naszego włościństwa zniewala je do oglądania się za sposobami utrzymania się, celem ratowania się od śmierci głodowej, która znacznej części włościństwa w oczy zagłada. Z tego straszego położenia naszych włościan korzystają wszelkiego rodzaju niesumienni agenci, którzy wyzyskują ciemnotę i nieświadomość zubożonych i chcieliby ich pozabawić ostatniego kawałka ojczystej ziemi.

Zubożenie włościństwa i brak wszelkiego zarobku spowodowały zwłaszcza w powiatach północno - wschodnich naszego kraju ruch emigracyjny do Brazylii, podsycany przez niesumien-nych agentów, którzy różnemi fantastycznymi obietankami łudzą lud, by za półdarmo wykupywać od niego ziemię ojczystą, a często doprowadzają do tego, że włościanie pozbywszy się tutaj gruntu i puściwszy się na emigrację,

wracają następnie nazad do kraju w całym tego słowa znaczeniu żebrakami. Z tego powodu pozwalają sobie podpisani zapytać W. c. k. Rząd:

1) Czy wiadomo c. k. Rządowi o działalności agentów emigracyjnych w północno-wschodnich powiatach naszego kraju, mianowicie w powiecie Brodzkim, Złoczowskim, Zbarazkim i innych, i co c. k. Rząd zamierza uczynić, ażeby ciż agenci nie wyzyskiwali ciemnoty naszego włościaństwa i nie pozbawiali go ziemi ojezycznej?

2) Jakim sposobem zamierza c. k. Rząd zapobiedz dalszemu zubożeniu włościaństwa w kraju naszym, i czy nie uważa za rzecz niezbędnie potrzebną dostarczenia mu zarobku, n. p. przez podjęcie budowy dróg albo innych pożytecznych przedsięwzięć?

Lwów dnia 28. Stycznia 1895.

Aleksander Barwiński w. r.

Popowski, Rożankowski, Antoniewicz, Kowalski, Hamorak, Huryk, A. Baradazz, Stręk, Dr. Olpiński, Potoczek, Dr. Sawczak, Weigel, Dworski, Fruchtmann, Rayski, Palch, Klemensiewicz.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę poda do wiadomości Komisarza Rządowego.

Sekretarz p. Słonecki czyta porządek dzienny najbliższego posiedzenia.

W sprawie formalnej przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia Marszałek w sprawie formalnej.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 29. stycznia b. r. godzinę 11. rano.

Koniec posiedzenia o godzinie 6. minut 30 popołudniu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze;

Duklan Słonecki w. r.

Zdzisław Tarnowski w. r.

